

HỌC PHẦN TỐT NGHIỆP

GÃY XƯƠNG DO CHẤN THƯƠNG

LÊ VIỆT CẦN

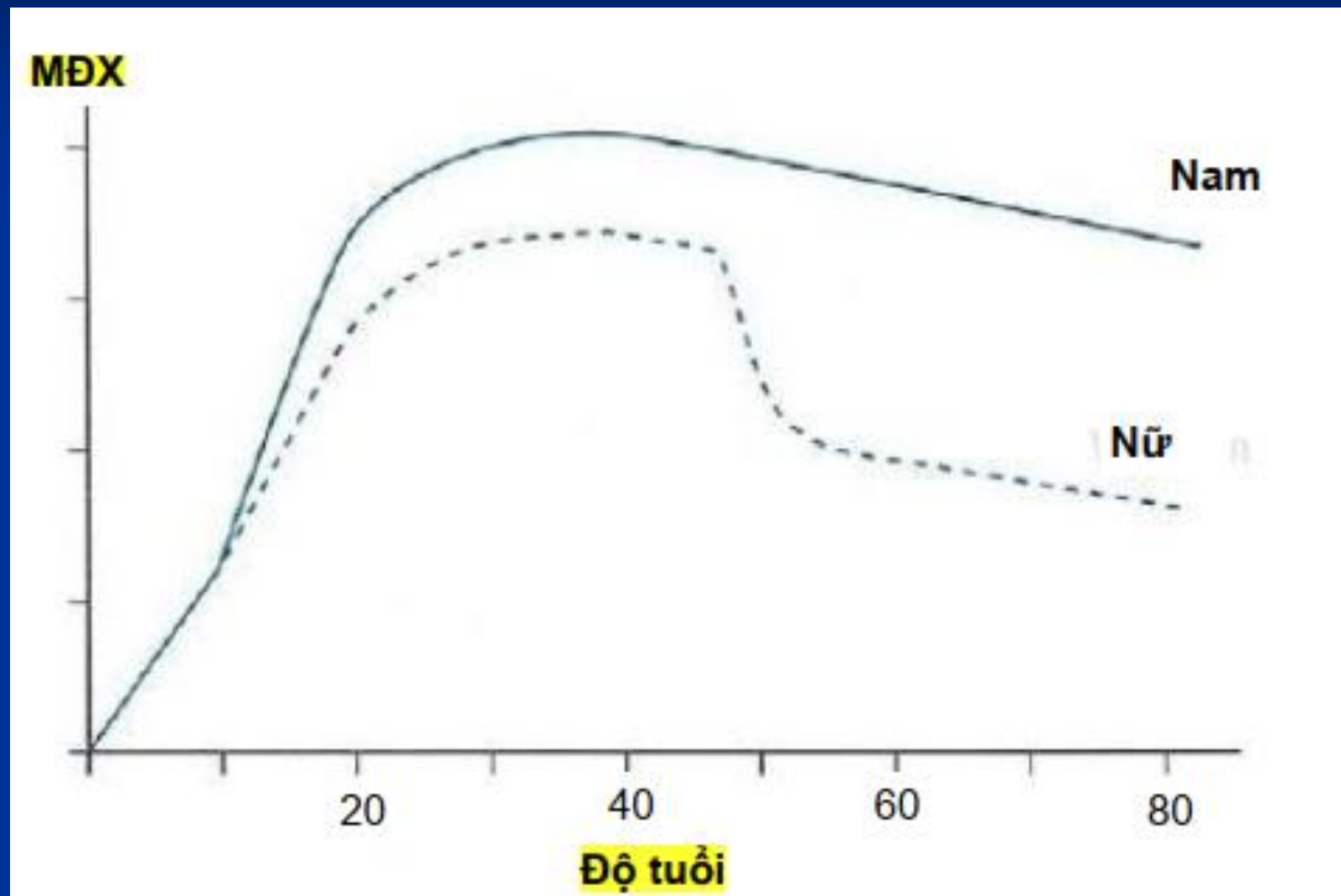
MỤC TIÊU HỌC TẬP

- ① Hiểu được quá trình bình thường của bộ xương: chu chuyển xương, khối lượng xương
- ② Chẩn đoán được gãy xương do chấn thương
- ③ Hiểu được các biến chứng cấp và mạn tính
- ④ Hiểu được các gãy xương đặc biệt: gãy xương hở, gãy xương trẻ em

CHU CHUYỂN XƯƠNG

Đặc tính	Tu chỉnh (modeling)	Tái tu chỉnh (remodeling)
Vị trí	Quá trình phân hủy bởi các tế bào hủy xương diễn ra một cách độc lập với quá trình tạo xương bởi các tế bào tạo xương	Quá trình phân hủy và tạo xương xảy ra song song nhau
Kết quả	Ảnh hưởng đến kích thước và hình dạng của xương	Ảnh hưởng đến mật độ, khoáng hóa, và vi cấu trúc của mô xương
Thời gian	Xảy ra rất dài (khoảng 18 năm), và hàn gắn xương (khoảng 1 năm)	Xảy ra trong một thời gian ngắn: hủy xương cần khoảng 3 tuần, nhưng tạo xương cần đến 13 tuần
Giai đoạn	Dừng lại ở độ tuổi 18 – 20 (trước khi trưởng thành)	Diễn ra một cách liên tục, suốt đời, nhưng tốc độ giảm dần với tuổi tác

KHỐI LƯỢNG XƯƠNG

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

ĐỊNH NGHĨA

Sự **mất liên tục của xương** do nguyên nhân cơ học

- **Trực tiếp:** gãy nơi điểm đặt lực chấn thương
- **Gián tiếp:** gãy xa điểm đặt lực chấn thương

GẦY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG CHÂN ĐOÁN

Dấu hiệu chắc chắn:

- Biến dạng
- Cử động bất thường
- Lạo xạo xương

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG CHÂN ĐOÁN

Dấu hiệu không chắc chắn:

- Đau
- Sưng, bầm tím
- Mất cơ năng

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG CHÂN ĐOÁN

X quang quy ước

CT scan: gãy xương vùng khớp

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

NGUYÊN TẮC ĐIỀU TRỊ

- **Nắn các di lệch**
- **Bất động vững chắc**
- **Bảo tồn mạch máu và mô mềm**
- **PHCN sớm**

GỠ XƯƠNG CHẤN THƯƠNG LÀNH XƯƠNG

- **Thì đầu (trực tiếp):** bất động vững chắc tuyệt đối
- **Thì hai (gián tiếp):** bất động vững chắc tương đối

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

NẮN XƯƠNG

- **Nắn giải phẫu: đầu xương**
Nắn trực tiếp
- **Nắn chức năng: hành xương- thân xương**
Nắn gián tiếp

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

BẤT ĐỘNG XƯƠNG GÃY

- **Vững chắc tuyệt đối:**

Nẹp vít nén ép

Lành xương trực tiếp

Không cần xương trên XQ

- **Vững chắc tương đối:**

Đinh nội tuỷ hoặc nẹp bắt cầu, bó bột, CDN

Nắn gián tiếp

Lành xương gián tiếp

Cal xương trên X quang

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

NGUYÊN LÝ PERREN

Kiểu gãy đơn giản

Vững chắc tuyệt đối

Nắn hoàn chỉnh về mặt giải phẫu

Kiểu gãy phức tạp

Vững chắc tương đối

Nắn đạt được về mặt chức năng

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

GÃY XƯƠNG HỞ

Định nghĩa:

- Có sự phá vỡ lớp da và mô mềm dưới da
- Thông trực tiếp vào ổ gãy và ổ máu tụ quanh ổ gãy

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

GÃY XƯƠNG HỞ

Phân loại Gustilo & Anderson:

- **Vết thương**
- **Mức độ nhiễm bẩn**
- **Mức độ tổn thương mô mềm**
- **Mức độ tổn thương xương**

GẤY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

GẤY XƯƠNG HỞ

Chăm sóc ban đầu:

- Băng vết thương
- Bất động chi gãy
- Kháng sinh
- Giảm đau
- Ngừa uốn ván

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

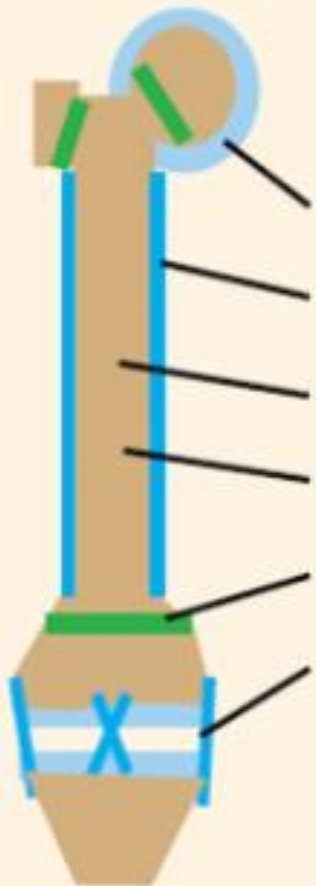
GÃY XƯƠNG HỞ

Xử trí cấp cứu:

- Cắt lọc vết thương
- Kết hợp xương
- Phục hồi chức năng

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯỜNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Đặc điểm

Lớp sụn dày

Màng xương dày

Nhiều collagen

Nhiều xương xốp

Sụn tiếp hợp

Dây chằng khỏe

Ảnh hưởng

Khó thấy trên X quang

Lành xương nhanh

Dễ gãy xương

Kiểu gãy đơn giản

Khả năng tự điều chỉnh

Gãy xương trước

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Khả năng tự điều chỉnh:

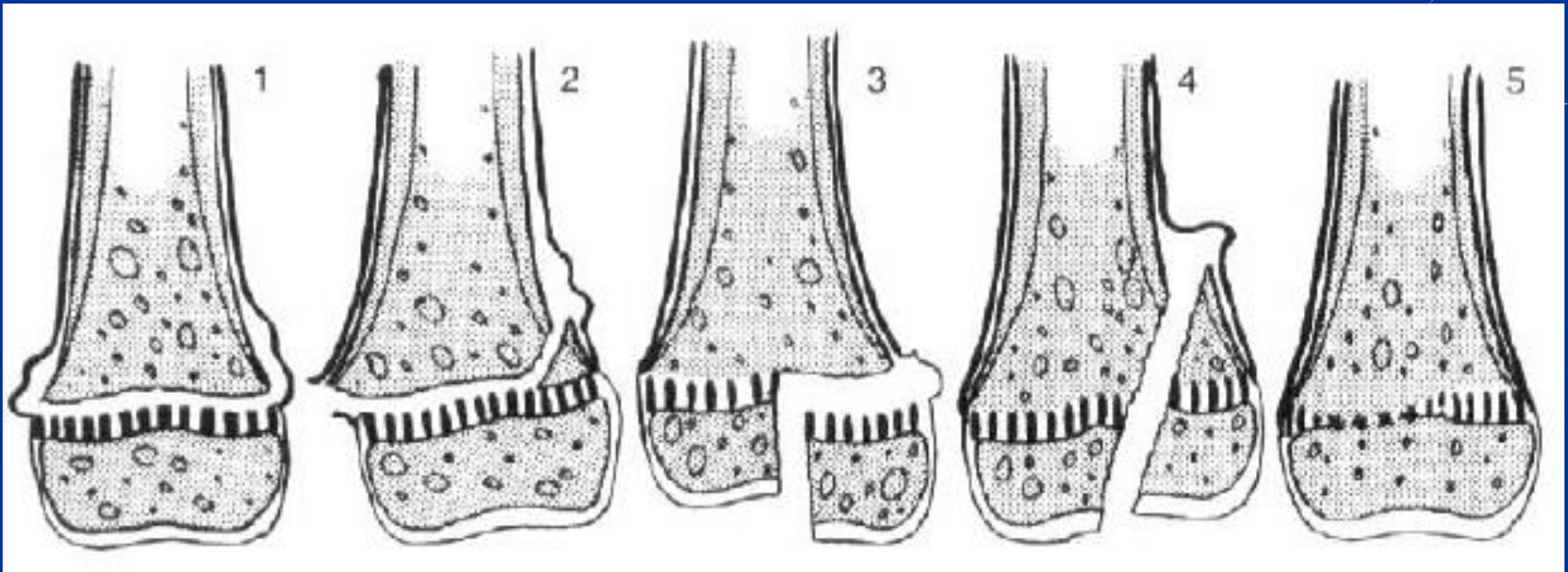
- Vị trí
  - Tuổi
  - Mức độ di lệch
-
- Decorative wavy lines in a lighter blue shade, flowing from the bottom right towards the center of the slide.

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Gãy bong sụn tiếp hợp:

- Phân loại Salter- Harris

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯỜNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Gãy cành tươi:

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯỜNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Gãy phình vỏ xương:

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯỜNG

GÃY XƯƠNG TRẺ EM

Gãy cong tạo hình:

GẦY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG

BIẾN CHỨNG CẤP

Sốc chấn thương

- **Nguyên nhân:**

Giảm thể tích tuần hoàn

Đau

Mất nhiệt

GẦY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG **BIẾN CHỨNG CẤP**

Sốc chấn thương

- **Chẩn đoán:**

Dấu hiệu lâm sàng

Cận lâm sàng

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG **BIẾN CHỨNG CẤP**

Sốc chấn thương

- **Chẩn đoán:**

Dấu hiệu lâm sàng

Cận lâm sàng

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

BIẾN CHỨNG CẤP

Sốc chấn thương

- **Điều trị:**

Bảo đảm thông khí tốt

Dịch truyền

Cố định xương gãy

Thuốc giảm đau

GẦY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng tắc mạch máu do mỡ

- Sinh bệnh học:

Thuyết cơ học

Thuyết sinh hóa

GẦY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng tắc mạch máu do mỡ

- **Chẩn đoán: lâm sàng**

Tiêu chuẩn Gurd & Wilson

Tiêu chuẩn Schonfeld

GẦY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng tắc mạch máu do mỡ

- **Chẩn đoán: lâm sàng**

Tiêu chuẩn Gurd & Wilson

Tiêu chuẩn Schonfeld

GẦY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng tắc mạch máu do mỡ

- Điều trị: ICU

Hỗ trợ

GẦY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng chèn ép khoang cấp tính

● Sinh lý bệnh:

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng chèn ép khoang cấp tính

● **Chẩn đoán:**

Dấu hiệu lâm sàng: đau

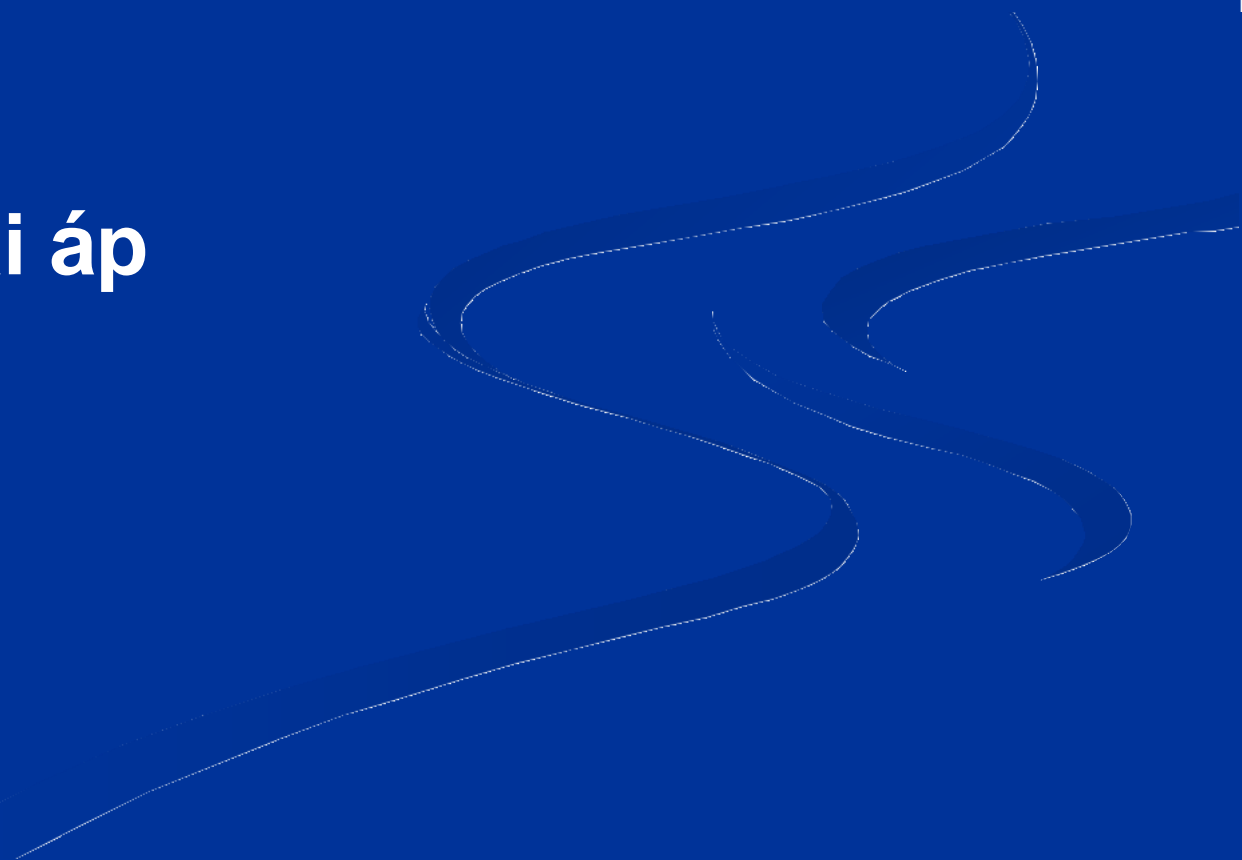
Đo áp lực khoang

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Hội chứng chèn ép khoang cấp tính

● Điều trị:

Rạch giải áp

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Tổn thương mạch máu

● **Chẩn đoán:**

Lâm sàng: dấu cứng, dấu mềm

CLS: CT, siêu âm, DSA

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG

BIẾN CHỨNG CẤP

Tổn thương mạch máu

● **Điều trị: thám sát ngay**

Dấu cứng

Không có dấu Doppler

Vị trí tổn thương tương ứng

Thời gian thiếu máu: kéo dài

GÃY XƯƠNG CHÂN THƯƠNG BIẾN CHỨNG CẤP

Tổn thương thần kinh

- Chẩn đoán

LS

CLS: EMG, đo tốc độ dẫn truyền

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG RỐI LOẠN LÀNH XƯƠNG

Chạm lành xương

- **Chẩn đoán:**

LS: cử động bất thường, đau chói

XQ: khe gãy

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG RỐI LOẠN LÀNH XƯƠNG

Chậm lành xương

● Điều trị:

Không phẫu thuật

Phẫu thuật

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG RỐI LOẠN LÀNH XƯƠNG

Không lành xương

● **Chẩn đoán:**

LS: cử động bất thường, hết đau

XQ: khe gãy

GẦY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG RỐI LOẠN LÀNH XƯƠNG

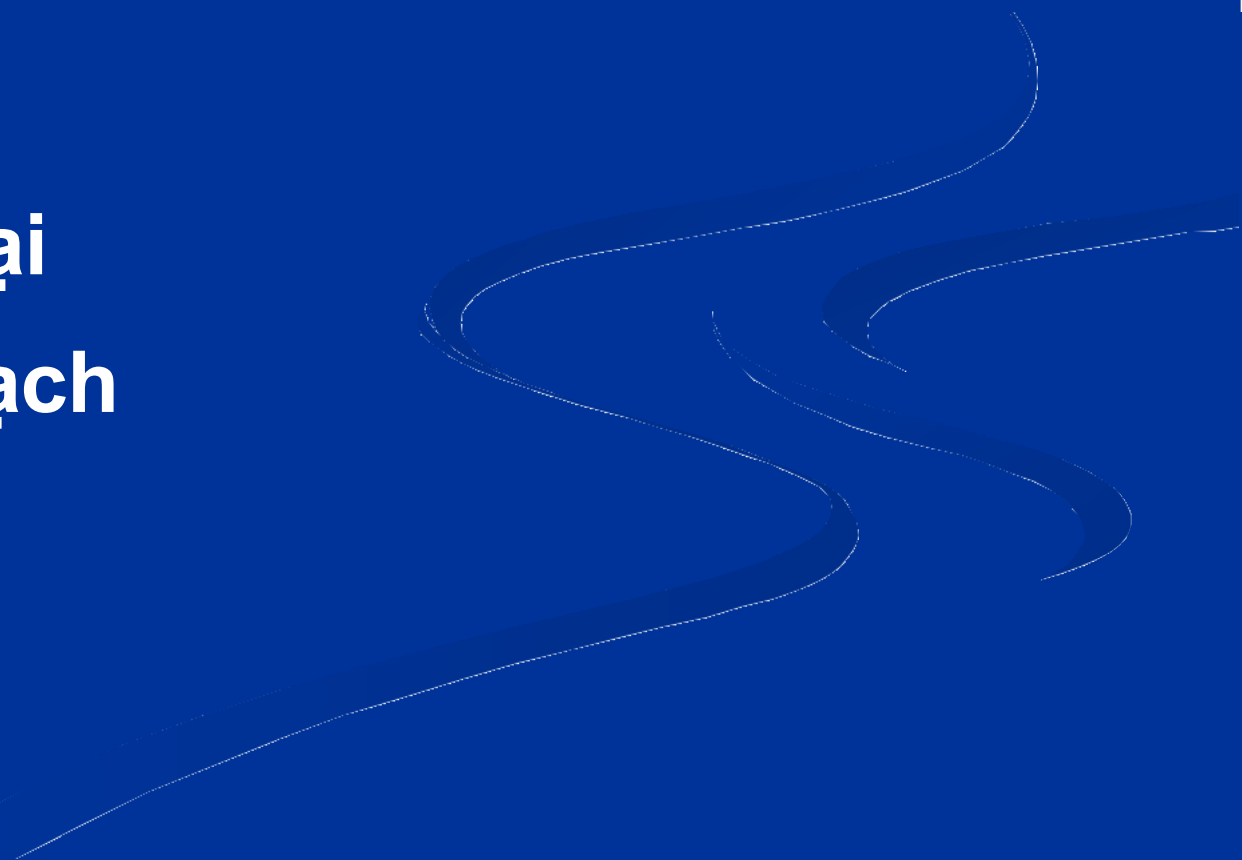
Không lành xương

● Điều trị:

Thể phì đại

Thể vô mạch

Khớp giả

GÃY XƯƠNG CHẤN THƯƠNG RỐI LOẠN LÀNH XƯƠNG

Can lệch

● **Điều trị:**

Vật lý trị liệu

Cắt xương chỉnh trục

GHI NHỚ

Gãy xương do chấn thương:

- ① Chẩn đoán, nguyên tắc điều trị
- ② Gãy xương hở, gãy xương trẻ em
- ③ Biến chứng cấp và mạn tính